

LEPCHA
(Second Language)

Maximum Marks : 80

Time Allowed : Three Hours

1. *Answers to this Paper must be written on the paper provided separately.*
2. *You will **not** be allowed to write during the first 15 minutes.*
3. *This time is to be spent in reading the question paper.*
4. *The time given at the head of this Paper is the time allowed for writing the answers.*
5. *This paper comprises two Sections; **Section A** and **Section B**.*
6. *Attempt **all** the questions from **Section A**.*
7. *Attempt **four** questions from **Section B**, answering at least **one** question each from the **two** books you have studied and **any two** other questions from the same books that you have compulsorily chosen.*
8. *The intended marks for questions or parts of questions are given in brackets [].*

Instruction for the Supervising Examiner

*Kindly read aloud the instructions given above to all the candidates present in the
Examination Hall.*

This Paper consists of 12 printed pages.

Attempt all questions.

Write a short composition in **Lepcha** of about **250** words on any **one** of the following topics :—

9. పట్టం (00003 పా(కన) నానీ ఓ గడఓ పం(న) కనం కుం(పం)నాం ఓ కన.

U. 8(73) 6(5² 2(6(8(5²) 6 975(

7. (ಪೆಟ್ಟೆ ನಂ(ನಂತ್ಲೆ 735೮03 *), ನಂನ

ॐ. कृष्णं नमः ॥ श्री गुरुभ्यो नमः

Question 2

Write a letter in **Lepcha** in approximately **120** words on any **one** of the topics given below :—

[7]

2. ಪೂರ್ವ (01/03) ಪೂರ್ವ (ನವೆಂಬರ್ 15) ರಿಂದ (ನವೆಂಬರ್ 20) ರವರೆಗೆ (1) ರಿಂದ (5) ರವರೆಗೆ.

9. (1) 1996 ની 21મી (1) સેક્શન 19(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (12) (13) (14) (15) (16) (17) (18) (19) (20) (21) (22) (23) (24) (25) (26) (27) (28) (29) (30) (31) (32) (33) (34) (35) (36) (37) (38) (39) (40) (41) (42) (43) (44) (45) (46) (47) (48) (49) (50) (51) (52) (53) (54) (55) (56) (57) (58) (59) (60) (61) (62) (63) (64) (65) (66) (67) (68) (69) (70) (71) (72) (73) (74) (75) (76) (77) (78) (79) (80) (81) (82) (83) (84) (85) (86) (87) (88) (89) (90) (91) (92) (93) (94) (95) (96) (97) (98) (99) (100) (101) (102) (103) (104) (105) (106) (107) (108) (109) (110) (111) (112) (113) (114) (115) (116) (117) (118) (119) (120) (121) (122) (123) (124) (125) (126) (127) (128) (129) (130) (131) (132) (133) (134) (135) (136) (137) (138) (139) (140) (141) (142) (143) (144) (145) (146) (147) (148) (149) (150) (151) (152) (153) (154) (155) (156) (157) (158) (159) (160) (161) (162) (163) (164) (165) (166) (167) (168) (169) (170) (171) (172) (173) (174) (175) (176) (177) (178) (179) (180) (181) (182) (183) (184) (185) (186) (187) (188) (189) (190) (191) (192) (193) (194) (195) (196) (197) (198) (199) (200) (201) (202) (203) (204) (205) (206) (207) (208) (209) (210) (211) (212) (213) (214) (215) (216) (217) (218) (219) (220) (221) (222) (223) (224) (225) (226) (227) (228) (229) (230) (231) (232) (233) (234) (235) (236) (237) (238) (239) (240) (241) (242) (243) (244) (245) (246) (247) (248) (249) (250) (251) (252) (253) (254) (255) (256) (257) (258) (259) (260) (261) (262) (263) (264) (265) (266) (267) (268) (269) (270) (271) (272) (273) (274) (275) (276) (277) (278) (279) (280) (281) (282) (283) (284) (285) (286) (287) (288) (289) (290) (291) (292) (293) (294) (295) (296) (297) (298) (299) (300) (301) (302) (303) (304) (305) (306) (307) (308) (309) (310) (311) (312) (313) (314) (315) (316) (317) (318) (319) (320) (321) (322) (323) (324) (325) (326) (327) (328) (329) (330) (331) (332) (333) (334) (335) (336) (337) (338) (339) (340) (341) (342) (343) (344) (345) (346) (347) (348) (349) (350) (351) (352) (353) (354) (355) (356) (357) (358) (359) (360) (361) (362) (363) (364) (365) (366) (367) (368) (369) (370) (371) (372) (373) (374) (375) (376) (377) (378) (379) (380) (381) (382) (383) (384) (385) (386) (387) (388) (389) (390) (391) (392) (393) (394) (395) (396) (397) (398) (399) (400) (401) (402) (403) (404) (405) (406) (407) (408) (409) (410) (411) (412) (413) (414) (415) (416) (417) (418) (419) (420) (421) (422) (423) (424) (425) (426) (427) (428) (429) (430) (431) (432) (433) (434) (435) (436) (437) (438) (439) (440) (441) (442) (443) (444) (445) (446) (447) (448) (449) (450) (451) (452) (453) (454) (455) (456) (457) (458) (459) (460) (461) (462) (463) (464) (465) (466) (467) (468) (469) (470) (471) (472) (473) (474) (475) (476) (477) (478) (479) (480) (481) (482) (483) (484) (485) (486) (487) (488) (489) (490) (491) (492) (493) (494) (495) (496) (497) (498) (499) (500) (501) (502) (503) (504) (505) (506) (507) (508) (509) (510) (511) (512) (513) (514) (515) (516) (517) (518) (519) (520) (521) (522) (523) (524) (525) (526) (527) (528) (529) (530) (531) (532) (533) (534) (535) (536) (537) (538) (539) (540) (541) (542) (543) (544) (545) (546) (547) (548) (549) (550) (551) (552) (553) (554) (555) (556) (557) (558) (559) (560) (561) (562) (563) (564) (565) (566) (567) (568) (569) (570) (571) (572) (573) (574) (575) (576) (577) (578) (579) (580) (581) (582) (583) (584) (585) (586) (587) (588) (589) (590) (591) (592) (593) (594) (595) (596) (597) (598) (599) (600) (601) (602) (603) (604) (605) (606) (607) (608) (609) (610) (611) (612) (613) (614) (615) (616) (617) (618) (619) (620) (621) (622) (623) (624) (625) (626) (627) (628) (629) (630) (631) (632) (633) (634) (635) (636) (637) (638) (639) (640) (641) (642) (643) (644) (645) (646) (647) (648) (649) (650) (651) (652) (653) (654) (655) (656) (657) (658) (659) (660) (661) (662) (663) (664) (665) (666) (667) (668) (669) (670) (671) (672) (673) (674) (675) (676) (677) (678) (679) (680) (681) (682) (683) (684) (685) (686) (687) (688) (689) (690) (691) (692) (693) (694) (695) (696) (697) (698) (699) (700) (701) (702) (703) (704) (705) (706) (707) (708) (709) (710) (711) (712) (713) (714) (715) (716) (717) (718) (719) (720) (721) (722) (723) (724) (725) (726) (727) (728) (729) (730) (731) (732) (733) (734) (735) (736) (737) (738) (739) (740) (741) (742) (743) (744) (745) (746) (747) (748) (749) (750) (751) (752) (753) (754) (755) (756) (757) (758) (759) (760) (761) (762) (763) (764) (765) (766) (767) (768) (769) (770) (771) (772) (773) (774) (775) (776) (777) (778) (779) (780) (781) (782) (783) (784) (785) (786) (787) (788) (789) (790) (791) (792) (793) (794) (795) (796) (797) (798) (799) (800) (801) (802) (803) (804) (805) (806) (807) (808) (809) (810) (811) (812) (813) (814) (815) (816) (817) (818) (819) (820) (821) (822) (823) (824) (825) (826) (827) (828) (829) (830) (831) (832) (833) (834) (835

⁶င(ဂ)[illegible]

Question 3

Read the passage given below and answer in **Lepcha** the questions that follow using your own words as far as possible :—

૩. બાજી(૧૦)૨૦૦૩ ડિસેમ્બર ૧૦(૧૦)૨૦૦૩ ડિસેમ્બર ૧૦ બાજી(૧૦)૨૦૦૩ ડિસેમ્બર ૧૦

[illegible]

(සම) - (සම) තේ(ය) අ((ර)ග(යේ(ය) තු(ඇළ(ස) සු(තද(රේ 9. 25(ය) 03 (ස(
 ද(, (ය) (අ(ය(ය(, (ය) (ය(අ((අ(ද(ද(ය(ස(ස((25(ය) 5(03(ස(ස((රේ 5(2(-
 2(ය(ය(3(ස(, ත((ර(0(අ(ද(5(ය) ත((3(ය) අ(5(ය(සු(ද(0(2 (ය(ය(5((ය(
 ද((3(03(5(0(අ((0 2 (ය(, (ය) (ය((ය((ය(- (ය(5((ය(03 (ය) 5(2((ය(2(
 ස((ය((ය(ත((ය(9. 25(ය((ය((ය((ය(5(- (ය(ය((ය((ය(අ((0(ස(
 අ((ය(5((ය(4) (ය(2((ය(5(0(, 2(අ((ය((ය(අ((ය(5(ත((ය(0(5(03
 (ය(අ((0(අ((ය(අ((ය(5(03, අ((ය(23(5((ය(5(ත(

[illegible]

Choose the correct option for each question :—

I. ಒಬ್ಬ (೧೦೦೦೩ ಮೈನಿ)ನ ಒಬ್ಬ ಲೇಖಕಿ ರಚಿಸಿ (ಒಬ್ಬ) [1]

(a) ಲೇಖಕಿ

(b) ಲೇಖಕಿ

(c) ಲೇಖಕಿ

(d) ಲೇಖಕಿ

II. ಒಬ್ಬ ()ನ ಒಬ್ಬ [1]

(a) ಲೇಖಕಿ

(b) ಲೇಖಕಿ

(c) ಲೇಖಕಿ

(d) ಲೇಖಕಿ

III. ຂັ້ນຕອນ ໃດ ເປັນ ສະໄໝ ຂອງ ສະຫະລັດ ?

[1]

- (a) ຄົວ
- (b) ຂົວ
- (c) ສົວ
- (d) ສະໄໝ

IV. ພື້ນທີ່ ສະໄໝ ຂອງ ສະຫະລັດ ເປັນ ສະໄໝ ຂອງ ?

[1]

- (a) ສະໄໝ
- (b) ສະໄໝ
- (c) ສະໄໝ
- (d) ສະໄໝ

V. ຂັ້ນຕອນ ໃດ ເປັນ ສະໄໝ ຂອງ ?

[1]

- (a) ຂົວ
- (b) ສົວ
- (c) ສະໄໝ
- (d) ສະໄໝ

VI. ຂັ້ນຕອນ ໃດ ເປັນ ສະໄໝ ຂອງ ?

[1]

- (a) ຂົວ
- (b) ສົວ
- (c) ສະໄໝ
- (d) ສະໄໝ

ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬರು ಕೂಡ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ
 ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದು.

9. ກູ ຫຼີ້ ລຸນ ຂຽນ ນັກ ສູນ ສູນ ຂຽນ ຂຽນ ຂຽນ ຂຽນ ຂຽນ ຂຽນ ຂຽນ ຂຽນ ? [2]

೨. ನಿಂತಿರುವ ಒಂದು (ಕೆ) ಘೋಷಣೆ ಮತ್ತು 5 ಸೆಕೆಂಡುಗಳು ? [2]

3. 5500000 ರ 33% ನ್ನು 1000000 ರ 22% ನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದರೆ ? [3]

೮. ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಎರಡು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ. (೧) ಸೂರ್ಯನು ಉದಯಿಸಿದಾಗ (೨) ರಾತ್ರಿ ೧೨ ಗಂಟೆಗೆ

‘કોઈ’ કવ [3]

Question 6

Read the extract given below and answer in **Lepcha** the questions that follow :—

6. සඳහා (01/2003 අංකයෙන්) රේ ජිනිවර්ගය, ජිනිවර්ගය :

$$(2\omega_3 - \mathcal{E}(\tilde{\omega})) \omega(\tilde{\gamma}) \in$$
[illegible]

೧. 54-ಕ(ನೆ (ದಿ) ್ರ, ಬಿಕ್ಕ(ನೆ (ಹೆ) (ಎ) (ಎ) ನೆ (ಹೆ) (ಎ) (ಎ) ? [2]

၁. နေ (သို့) အင်္ဂလိပ် (သို့) မြန်မာ (သို့) အခြား ဘာသာစကားဖြင့် ဖော်ပြပါ အချက်များကို ဖော်ပြပါ။ [2]

[illegible]

ಪ್ರಶ್ನೆ ೨: ೨ನೇ ಸಂಖ್ಯೆಯ (೨) ಒಂದೇ ? [3]

೮. (ಎ) ಔಗ್ರ ನೆ ಇನಿ ಒತ ವಾತ್ಸವ್ ಪತ್ತಯ್ ಲ್ಲ? ನ(ಕೂಡ ಔಗ್ರದೇ ಇನ್ಫೈ ಕನ್ನ [3]

Question 7

Read the extract given below and answer in **Lepcha** the questions that follow :—

၁. မေတ္တာ (၀၂၀၀၃) အကြောင်း (၇၀) မိုင် ဖြန့်ချိသော (၇၅၀) မိုင်

$$(25W^3 - 5\tilde{\omega} \omega)(835\bar{\omega} \omega)$$
[illegible][illegible]

9. ཡུ་རྫོང་ - ཡུ་རྫོང་ རིམ་གྱིས་ འབྲེལ་ དཔྱད་ སྐབས་ བཟུངས་ རྒྱུ་ ? [2]

[illegible]

3. (၁) နှစ် - (၁) နှစ် အပို (၁) နှစ် အထိ အသုံးပြု နိုင်မည့် အခွင့်အလမ်း ရှိသလား ? [3]

င. ၁၃၅၀ (လူ(င်္ဍ (လူဝ) ယူဇ ဝဇ်('၁၅၄၉ ဝိ '၁၅၄၃ င်္ဍ ဃဒ ၅၆၆) ဝ ? [3]

SUNG NORJUT (Treasure of Stories)

Question 8

Read the extract given below and answer in **Lepcha** the questions that follow :—

4. ಪದ್ಧತಿ (೦೮೦೦೩) ಪರಿಷ್ಕರಣೆ (೧೦ನೇ ಸಂವತ್ಸರ) (೧೯೯೭) : ೧ನೇ ಸಂವತ್ಸರ :

(253 - ११११११ [११११११ ११११११]

[illegible]

[2]

[2]

[3]

[31]

Read the extract given below and answer in **Lepcha** the questions that follow :—

(၃၄၈) - (၆၃၄) နှစ်

[illegible]

[2]

[2]

[31]

[3]

Question 10

Read the extract given below and answer in **Lepcha** the questions that follow :—

၁၀. မယုဂံ (၀၂၀၀၃) အကြောင်းကို ကိုယ် ခံစားခဲ့ရသော ခံစားချက်ကို ဖော်ပြပါ :

(25W3 - 60)9E 0357⁶

[illegible]

5-01-2023 မှ 5-02-2023 (နေ့) 738) ခု (ခ) 52-01-2023 (ခ) 52-01-2023
 5-01-2023 မှ 5-02-2023 (နေ့) 738) ခု (ခ) 52-01-2023 (ခ) 52-01-2023

9. རྩ ཀྱི་ འོ་མེ་ འོ་མེ་ རྩ ཀྱི་ འོ་མེ་ འོ་མེ་ རྩ ? [2]

2. 5803 గా ω 5250 న ు 63-63 5250 ు 10 ? [2]

[illegible]

ನೃಪತಿ ನೃಪತಿ (ಕು)ನ ೨ ೨೨೨೨ ೨೨೨೨ ೨೨ ? ೨೨೨೨ ೨೨ ೨೨೨೨ ೨೨. [3]

೮. ಎಂಕೆ ಎಂಎಸ್ ಟ್ರಸ್ಟಿ ಟ್ರಸ್ಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು - ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ?

ಪ್ರಶ್ನೆ: (ನಂ. ೧೪) ಸರ್, ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೇನು? [3]

CHHUKDONG PUNDOR (Treasure of Poems)

Question 11

Read the extract given below and answer in **Lepcha** the questions that follow :—

99. සඳහා (01203) පැවැත්වූ (100) විෂයයන්හි (විෂයයන් 50) :

(25)3 - *355 ω(2) [(1)5 ω555]

$$E\mathbb{Z}_3 \cong \langle \omega(\tilde{\theta} \cdot \tilde{x}(\tilde{z})) \rangle$$

၂၂၆ ၊ ၁၇၇၇ ခု

ཅུ་ལྷོ་ལོ་ལོ་ ལོ་ལོ་ ལོ་

ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་

ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་

ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་

ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་

ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་

1. ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ [2]

2. ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ [2]

3. ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་

ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ [3]

4. ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ [3]

Question 12

Read the extract given below and answer in **Lepcha** the questions that follow :—

12. ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ :

ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་

ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་

ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་

ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་

ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་

ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་

ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་ ལོ་

၅၃၀၃ နံ ဂီ နံၤၤ

೨. (ಸು)ಕೆ ಔರೂರು ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ಬಯಸಿದರೆ ? [2]

[illegible]

Read the extract given below and answer in **Lepcha** the questions that follow :—

(2) 3 - (1) 3 (1) 3 [5 (1) 5 (1)]

உருவம் உருவம் உருவம் உருவம்.

(d) ? ལྟོ་མུ་ ཀའ་ལོ་ མེ་ལྟོ་ ལྟོ་ [3]